

Z cizích revuí.

ARTILLERISTISCHE RUNDschau, roč. VII. 1935, seš. 4—6, červenec—září.

Mjr. v. v. Dr. Mouths: Protitanková 2 cm zbraň.

Ke konci světové války vznikla myšlenka vyzbrojit pěchotu zbraní, která by mohla působit na obrněná vozidla; tehdy stačila ráž as 13 mm, neboť jak rychlost tanků, tak i tloušťka pancíře byla malá. S rostoucí rychlostí tanků a jejich pancířů klesal všeobecně účinek této zbraně a počaly se konstruovat strojní kanony (Tak) ráže 20—25 mm se 120—240 g těžkou střelou a děla ráže 35—40—47 mm, která stačila i na těžké tanky a na obrněná vozidla. Tyto zbraně však svou stavbou mohou poskytovat výhodný cíl nepříteli a mají poměrně velkou váhu, proto je snahou konstruktérů ji zmenšit; to souvisí také se zmenšením ráže, neboli jde o to, řešit úkol protitankové střelby kompromisem mezi staršími a novějšími typy. Tak vznikla nová švýcarská protitanková automatická puška (kulomet) ráže 20 mm, zařízená na vypálení jen jedné rány. Některé údaje o této zbraní: délka hlavně 45 ráží, t. j. 90 cm, váha hlavně 10 kg, ústřední brzda, pohyblivá hlaveň, závěr relativně k hlavní nepohyblivý. Zásobník má 5—10 nábojů, nasazuje se vlevo stranou. Vidlicovitá ramenní opora umožňuje dát zbraní při palbě pevnější polohu. K zaimření slouží dalekohled zaměřovače s dvojnásobným zvětšením a zorným polem o 20°, k stavění hledí pak výškový šroub se stupnicí do 2000 m. Celá zbraň je 1'75 m dlouhá, váží 44 kg a obsluhuje ji jediný muž, při dopravě dva nosiči; lze ji též připevnit pro dopravu na obrněné vozidlo. V palebném postavení poskytuje velmi malý cíl nepříteli. Střelivo je dvojí: explozivní a pancířové granáty, které váží 0'14 kg a pronikají na vzdálenost 200 m při úhlu dopadu 90° pancířem tloušťky 31 mm, při 60° úhlu dopadu 27 mm. Celý náboj je 17 cm dlouhý, váží 0'275 kg. Průměrná počáteční rychlost střely je 740 m/sec. Konečná rychlost střely na vzdálenost 500 m je ještě značná: 516 m/sec, takže prorazí pancíř 20 mm tlustý.

Sešit 7—8, říjen—listopad 1935.

Mjr. Schneider: Schiessen ohne Beobachtung. (Střelba bez pozorování.)

V poslední válce bylo využito jen nepatrně obecného technického pokroku a jeho vymožeností. Nesmíme se klamat, že tomu tak bude i ve válce budoucí, a to tím spíše ne, že všude v cizině se horečně sleduje snaha zařadit veškerou techniku do služeb válečných. K tomu ještě připočtáme obrovský rozmach techniky a výzkumnictví od poslední války do doby dnešní.

Že člověk se bude, pokud to lze, nahrazovat strojem, mechanickým bojovým prostředkem; to ukázala i poslední světová válka; počátek vývojové linie leží na konci světové války a proto nutno počítat s tím, že začátek nové bude podobný konci poslední minulé války.

Stejný vývoj nutno zachytiti i u dělostřelectva, zvláště u polního, kde vedle střelby na cíle viditelné, která může být pozorována, uplatňuje se ve stále větší míře střelba bez pozorování na cíle, ležící hluboko v nepřátelském týle.

Hlavní podmínkou střelby, která nemůže být z jakýchkoliv důvodů pozorována, je přesné vyměření nejen postavení baterií a pozorovatelů, nýbrž i bodů (cílů) v nepřátelském území (na př. fotogrammetrickou cestou).

Na dělostřelectvo budou kladeny zvláště tyto požadavky: 1. urychlená záměna palebného postavení, 2. urychlené vyměření vlastního i nepřátelského území.

S tím také souvisí rychlé zásobování střelivem (pomocí aut) a vhodná motorová vozidla pro dopravu děl; rovněž úkoly spojení moderními pojítky (radiofonie atd.) musí

býti bedlivě sledovány. Všechny tyto požadavky jsou již úspěšně vyřešeny, zbývají jediné potíže při uskutečnění rychlého vyměřování. „Dělostřelec budoucnosti musí si nesmazatelným způsobem zapsat do paměti, že bez vyměřování není možná ani střelba bez pozorování, ani jednotné vedení palby (centralisovaná střelba více baterií)“.

K tomuto účelu musí býti dělostřelectvo vybaveno vhodnými, přesnými mapami. Pro dělostřelectvo budoucnosti nejlépe se hodí měřítko 1:50.000, neboť vzhledem k velkým dálkám střelby je měřítko 1:25.000 příliš velké. K mapám musí být nutně připojen seznam souřadnic, a to nejen trigonometrických, ale všech důležitých a markantních bodů v krajině (pevných bodů).

Dělostřelecké jednotky (oddíly) nutno vyzbrojit patřičnými pomocnými prostředky, neboť nemohou počítati za všech okolností se spoluprací pozorovacího oddílu. V tomto ohledu musí být oddíl samostatný a zběžné topografické i jiné práce, související se střelbou a jejím pozorováním, musí být s to provádět sám i svými vlastními prostředky.

Poznámka recensenta: Tato úvaha nás znovu poučuje o tom, že oddíl (resp. baterie) musí disponovat dostatečně přesnými pomůckami a prostředky (optickými a jinými úhloměrnými přístroji) pro přípravu, pozorování a provádění střelby. Rovněž je třeba, aby dělostřelecké vyměřování bylo uzpůsobeno a rozšířeno i v tom směru, že by byla studována jakási zběžná topografie (francouzský název: topographie expeditiv), prováděná i méně přesnými přístroji pro účely dělostřelecké střelby postačujícími; nutnou podmínkou toho však je, aby takové metody byly rychlé. V cizině je těmto metodám věnována náležitá pozornost.

Por. v zál. A. Kreinberg: Zastřelení těžkých baterií pomocí poštovních holubů. Autor líčí své zkušenosti, získané v poslední válce při použití poštovních holubů pro zastřelení. Byl daleko vpředu u pěchoty pomocným dělostřeleckým pozorovatelem (5—6 km od baterie) a poněvadž telefonické vedení bylo neustále poroucháno, využíval s úspěchem k hlášení polohy nárazů střel vzhledem k cíli poštovních holubů.

Kpt. děl. J. Chyška.